

Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) bendradarbiaudama su Jaunųjų gydytojų asociacija (JGA) įgyvendino socialinę kampaniją „Duoti ar neduoti?“. Kampanijos tikslas buvo skatinti dialogą tarp medikų ir pacientų, atkreipiant dėmesį į skaidrumo svarbą medicinos sektoriuje ir kyšių sukeliamas neigiamas emocijas. Visus metus įvairiose šalies ligoninėse medikai ir pacientai buvo kviečiami ne tik išvysti stendą, kuriuo siekiama atskleisti smulkiosios korupcijos gydymo įstaigose žalą, bet ir išreikšti savo nuomonę, kaip elgtis, kai susiduriama su kyšio provokavimu ar siūlymu. Per metus stendas „apkeliavo“ 22 Lietuvos ligonines, paskutinė akcijos vieta buvo Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos.

„Kalbėti būtina. Girdime atgarsius iš visuomenės, kad korupcijos klausimas sveikatos apsaugos sektoriuje vis dar yra opus. O ką dėl to darome? Teisės aktai, tvarkos, protokolai ir kiti mechanizmai neveiks, jei gydytojai neišsakys savo lūkesčio apie skaidrumą pacientams, o pacientai – gydytojams“, – sakė STT Antikorupcinio švietimo skyriaus vadovas Benas Aldakauskas.

„Korupcija sveikatos sistemoje atskleidžia giliai įsišaknijusius trūkumus: prastas paslaugų prieinamumas skatina pacientus ieškoti neteisėtų būdų gauti geresnę ir greitesnę priežiūrą, o maži atlyginimai bei dideli darbo krūviai veda medikus prie kyšių toleravimo. Tai blogina paciento ir gydytojo tarpusavio santykį, didina klaidų riziką ir apsunkina sprendimų priėmimą. Projekto „Duoti ar neduoti?“ metu medikai dalijosi savo patirtimi ir emocijomis, kuomet jiems buvo siūlomas kyšis – dažniausiai tai lydėjo nejaukumas ir neigiami jausmai. Dažnas išsakė, jog nežino, kaip atsisakyti kyšio, vengia konfliktinių situacijų su pacientais. Labai svarbu, jog diskusijų su vadovais, medikais, pacientais metu išsiaiškinome, jog kyšis priverčia visas puses jaustis prastai ir jokių būdų nepagerina suteikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybės. Šis projektas dar kartą įrodė, jog skaidrumas turi tapti pagrindine vertybe visame sveikatos sektoriuje – tik nulinės tolerancijos kyšiams politika leis kurti pasitikėjimu grįstą sistemą ir pagerinti sveikatos priežiūros kokybę“, – sakė Jaunųjų gydytojų asociacijos prezidentė Agnė Panavienė.

„Ligoninėje stengiamės diegti ir puoselėti korupcijos netoleravimo kultūrą, suprantame, kad norimą rezultatą pasiekti gali tik ilgalaikis, sistemingas ir nuoseklus darbas tiek su medikų bendruomene, tiek su pacientais ir visa visuomene“, – sakė paskutinės stendo stotelės – Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų vadovas, prof. Tomas Jovaiša.

STT iniciuoto tyrimo duomenimis, su didžiausia kyšio prievartos rizika gyventojai susiduria miestų ir rajonų ligoninėse bei klinikose. Socialinė kampanija „Duoti ar neduoti?“ buvo

siekama kalbėti ne tik apie smulkiosios korupcijos daromą žalą, bet ir apie medikų bei pacientų patiriamas neigiamas emocijas. Kiekvienas atvejis yra unikalus, todėl interpretacijos gali būti įvairios – galbūt medikas tikrai tikisi kyšio, o gal tai yra neteisingai suprasta situacija. Todėl tiek medikams, tiek pacientams labai svarbu įvertinti aplinkybes tinkamai, nes teisingas problemos sprendimas – sąmoningas pasirinkimas kyšio neduoti ir jo nereikalauti.

Šią socialinę akciją palaikė Respublikinės Panevėžio, Šiaulių, Klaipėdos ir Vilniaus universitetinė ligoninės, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninė, Klaipėdos universitetinė ligoninė, Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos, Vaikų ligoninė, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos filialas, Vilniaus miesto klinikinė ligoninė ir Rokiškio, Utenos, Kėdainių, Jonavos, Druskininkų, Marijampolės, Telšių, Mažeikių, Joniškio, Tauragės, Šilutės ir Alytaus apskrities S. Kudirkos regioninės ligoninės.

